

Onderwerpen

1	Wettelijk kader en toezicht.....	1
2	Entreeopleidingen en basisvaardigheden.....	2
3	Examinering burgerschap.....	2
4	Procesinrichting instellingsexamen burgerschap.....	3
5	Validering van het exameninstrument burgerschap.....	3
6	Ondersteuning bij onderwijs en curriculum.....	3
7	Kennisdeling en ondersteuning.....	3
8	Webinars met praktijkvoorbeelden burgerschap.....	4
9	Voorlichting of advies op maat.....	4
10	Aanvullende scholing voor docenten burgerschap.....	4
11	Scholing Schurende Gesprekken.....	5
12	Op de hoogte blijven.....	6

1 Wettelijk kader en toezicht

Ingangsdatum nieuwe kwalificatie-eisen en nieuwe thema's

Vraag

Vanaf wanneer gelden de nieuwe kwalificatie-eisen burgerschap? Gelden deze alleen voor nieuwe studenten?

Antwoord

Communicatie van het Expertisepunt Burgerschap is gebaseerd op de Kamerbrief van OCW van 18 december 2025. In deze brief geeft OCW aan dat het wetsvoorstel naar verwachting per 1 augustus 2027 in werking zal treden. Daarmee heeft OCW expliciet verduidelijkt dat augustus 2026 niet langer aan de orde is. De duidelijkheid zit niet in het vaststaan van een definitieve datum, maar in het feit dat de inwerkingtreding niet eerder dan 1 augustus 2027 zal plaatsvinden. Daarbij geldt dat er inmiddels een nieuw kabinet is aangetreden, wat kan betekenen dat het wetgevingstraject alsnog vertraging kan oplopen. De formele vaststelling en communicatie over de definitieve ingangsdatum en de reikwijdte (bijvoorbeeld voor welke cohorten studenten de eisen gaan gelden) ligt bij OCW.

De uitwerking van de nieuwe kwalificatie-eisen burgerschap is nog niet definitief. OCW werkt dit onderdeel momenteel ambtelijk uit. Naar verwachting wordt hierover meer duidelijkheid gegeven in Q2 (tweede kwartaal 2026), wanneer het aangepaste Examen- en kwalificatiebesluit WEB (Ekb WEB) openbaar wordt gemaakt via een internetconsultatie.

De Onderwijsinspectie ziet toe op de naleving van geldende wet- en regelgeving, maar heeft hierover op dit moment nog geen aanvullende of specifieke communicatie uitgebracht richting mbo-scholen.

Vanuit het Expertisepunt Burgerschap is bij de Onderwijsinspectie het signaal afgegeven dat er in het veld behoefte is aan duidelijkheid. Zodra OCW en/of de Onderwijsinspectie hierover nadere informatie communiceren, verspreidt het Expertisepunt Burgerschap deze via de gebruikelijke kanalen.

- [Meer informatie](#) over toezicht in het mbo
- [Toelichting](#) op de Kamerbrief

2 Entreeopleidingen en basisvaardigheden

Basisvaardigheden en Entreeopleidingen (burgerschap)

Vraag

Wat is bekend over de uitwerking van de nieuwe kwalificatie-eisen burgerschap voor Entreeopleidingen, met name in relatie tot basisvaardigheden en examinering?

Antwoord

De uitwerking van de nieuwe kwalificatie-eisen burgerschap voor Entreeopleidingen is nog niet definitief. OCW werkt dit onderdeel momenteel ambtelijk uit. Naar verwachting wordt hierover meer duidelijkheid gegeven in Q2 (tweede kwartaal 2026), wanneer het aangepaste Examen- en kwalificatiebesluit WEB (Ekb WEB) openbaar wordt gemaakt via een internetconsultatie.

Het voornemen van OCW is op dit moment om voor Entreeopleidingen aan te sluiten bij de systematiek zoals die nu geldt voor rekenen. Dit betekent dat de focus ligt op het volgen en vastleggen van de ontwikkeling van studenten, en niet op een verplicht examen met een cijfer dat meetelt voor de slaag-/zakregeling. Hoe scholen deze ontwikkeling in beeld brengen, is aan de instelling zelf. Zodra OCW hierover formele besluitvorming communiceert, zal het Expertisepunt Burgerschap deze informatie duiden en via de gebruikelijke kanalen delen.

3 Examinering burgerschap

Instellingsexamen burgerschap

Vraag

Wat is de stand van zaken rondom het instellingsexamen burgerschap?

Antwoord

De verwachte inwerkingtreding van het instellingsexamen burgerschap is, net als de wettelijke burgerschapsopdracht en de nieuwe kwalificatie-eisen, 1 augustus 2027. Voor nieuwe wet- en regelgeving burgerschap, en voor wijzigingen in het kwalificatiedossier, geldt dat deze vanaf de ingangsdatum alleen van toepassing zijn op het cohort studenten dat vanaf dat moment aan de opleiding begint. Voor reeds lopende cohorten blijven de kaders gelden zoals die golden bij de start van het cohort.

Het voornemen van OCW is op dit moment om in de kwalificatie-eisen op het niveau van wet- en regelgeving geen nadere differentiatie aan te brengen. Wel bieden de kwalificatie-eisen ruimte om in de uitwerking van onderwijs en examinering recht te doen aan verschillen tussen studenten, bijvoorbeeld naar opleidingsniveau of leerweg (bol/bbl).

Het examen burgerschap wordt een instellingsexamen. Dit betekent dat scholen zelf verantwoordelijk zijn voor de examinering, zij kunnen zelf een examen ontwikkelen of een examen inkopen. De Coöperatie Examens MBO (CEM) ontwikkelt sector brede examenproducten. Vanuit bestuurlijke afspraken is het Expertisepunt Burgerschap goed op de hoogte van deze ontwikkelingen. Over

eventuele andere aanbieders van instellingsexamens burgerschap heeft het Expertisepunt Burgerschap op dit moment geen volledig overzicht.

4 Procesinrichting instellingsexamen burgerschap

Vraag

Waar begin je als instelling met het inrichten van het proces rond het nieuwe instellingsexamen burgerschap (bijvoorbeeld het aanpassen van het OER)?

Antwoord

Een logisch startpunt is MORA – onderwijskwaliteit. MORA is een landelijk referentiekader waarin mbo-scholen hun onderwijs- en examenprocessen inzichtelijk kunnen maken en beschrijven. Het ondersteunt instellingen bij het borgen van processen rondom examinering, zoals het examenplan en het Onderwijs- en Examenreglement (OER). MORA is beschikbaar via [MBO Digitaal](#)

Daarnaast biedt [KLIMmbo](#) Onderwijs en Examinering een overzicht van kaders, handreikingen en achtergrondinformatie over onderwijs en examinering in het mbo. Dit platform kan ter verdieping worden gebruikt bij de verdere uitwerking binnen de instelling.

5 Validering van het exameninstrument burgerschap

Vraag

Wij willen zelf een examen gaan ontwikkelen of willen er één inkopen bij een externe partij (anders dan bij CEM). Waar moeten wij rekening mee houden?

Antwoord

Voor het valideren van het exameninstrument burgerschap moet het instrument aantoonbaar voldoen aan de landelijke 'Afspraken voor valide exameninstrumenten mbo', zoals opgesteld door de Stichting Validering Examens mbo (VEMBO). Deze afspraken beschrijven hoe exameninstrumenten van voldoende kwaliteit worden vastgesteld. Deze afspraken staan in het document [Afspraken voor valide exameninstrumenten mbo 2024](#).

6 Ondersteuning bij onderwijs en curriculum

Handreiking burgerschap

Vraag

Hoe kunnen de nieuwe kwalificatie-eisen worden ingepast in het bestaande curriculum?

Antwoord

Het Expertisepunt Burgerschap heeft hiervoor een handreiking burgerschap ontwikkeld. Deze ondersteunt mbo-scholen bij het vertalen van de kwalificatie-eisen naar beleid, curriculum en onderwijspraktijk. [De handreiking](#) bestaat uit een klikbare pdf, aangevuld met uitlegvideo's, en is te vinden via de website van het Expertisepunt.

7 Kennisdeling en ondersteuning

Onlinebijeenkomsten voor contactpersonen Burgerschap

Vraag

Wat zijn de onlinebijeenkomsten voor contactpersonen Burgerschap en hoe kan ik aansluiten?

Antwoord

Het Expertisepunt Burgerschap organiseert ongeveer drie keer per jaar online bijeenkomsten voor contactpersonen Burgerschap. De bijeenkomsten starten met actuele informatie over wet- en regelgeving, kwalificatie-eisen en het instellingsexamen. Daarnaast zal er vanaf 2026 ruimte zijn voor dialoogsessies, waarin scholen met elkaar ervaringen en vraagstukken uitwisselen. De thema's worden vooraf bekendgemaakt. Maatschappelijke organisaties blijven via korte pitches hun lesaanbod onder de aandacht brengen. Aanmelden als contactpersoon kan via: mbo@expertisepuntburgerschap.nl
Contactpersonen ontvangen automatisch een uitnodiging voor de bijeenkomsten.

8 Webinars met praktijkvoorbeelden burgerschap

Vraag

Organiseert het Expertisepunt Burgerschap ook webinars?

Antwoord

Ja. Vanaf 2026 organiseert het Expertisepunt Burgerschap eens per twee maanden een webinar. In deze webinars delen mbo-instellingen hun praktijkvoorbeelden en ervaringen. De focus ligt op de inrichting en doorontwikkeling van het burgerschapsonderwijs in relatie tot de nieuwe kwalificatie-eisen. De webinars bieden scholen concrete handvatten en inspiratie voor de onderwijspraktijk. Informatie over data, thema's en aanmelding wordt gedeeld via de website, de nieuwsbrief en LinkedIn.

9 Voorlichting of advies op maat

Vraag

Kan een expert van het Expertisepunt Burgerschap langskomen voor een voorlichting of adviesgesprek?

Antwoord

Ja. Sinds februari 2026 is het Expertisepunt Burgerschap gestart met een nieuw team van adviseurs. Het is mogelijk om een aanvraag in te dienen voor een voorlichting of adviesgesprek voor ondersteuning op maat.
[Meer informatie en het aanvraagformulier](#) zijn te vinden op de website van het Expertisepunt Burgerschap.

10 Aanvullende scholing voor docenten burgerschap

Vraag

Komen er aanvullende opleidingseisen voor docenten burgerschap in het mbo?

Antwoord

Ja. In de Kamerbrief van 4 april 2024 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) toegelicht dat een aanvullend opleidingstraject verplicht wordt voor mbo-docenten die lesgeven in een basisvaardigheid (Nederlands, rekenen of burgerschap) en die:

- een lerarenopleiding hebben gevolgd in een ander vakgebied, of
- beschikken over een Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG).

Dit aanvullende traject wordt wettelijk verankerd, zodat de Inspectie van het Onderwijs hierop toezicht kan houden.

In de Kamerbrief van 19 mei 2025 is aangegeven dat de trajecten afzonderlijk worden ingericht voor Nederlands, rekenen en burgerschap en maximaal 30 ECTS zullen omvatten. De wet treedt naar verwachting per 1 augustus 2027 in werking. Het conceptwetsvoorstel is in juli 2025 ter internetconsultatie gepubliceerd: <https://www.internetconsultatie.nl/mbodocentenbasisvaardigheden/b1>
De MBO Raad heeft hier in september twee formele reacties op ingediend:

1. <https://www.internetconsultatie.nl/mbodocentenbasisvaardigheden/reactie/d2131180-2f29-4673-8c034239ed85d564>
2. <https://www.internetconsultatie.nl/mbodocentenbasisvaardigheden/reactie/7bdae8f8-522a-43d4-9035d18a439e543e>

Stand van zaken: inhoud van de aanvullende trajecten

De inhoudelijke eisen voor de aanvullende trajecten zijn inmiddels vastgesteld en vastgelegd in de rapportage *Uniforme opleidingseisen mbo-docenten basisvaardigheden*:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/04/15/bijlage-3-adviesrapport-uniforme-opleidingseisen-mbo-docenten-basisvaardigheden>

Lerarenopleiders (hogescholen), verenigd in ADEF, ontwikkelen op basis van dit rapport modules voor de aanvullende trajecten, met ruimte voor maatwerk in overleg tussen docent en werkgever.

Uitwerking in lagere regelgeving (aanverwante opleidingen en route voor docenten)

Het ministerie van OCW werkt op dit moment aan de verdere lagere regelgeving, waaronder de invulling van de 'aanverwante lerarenopleidingen'. Deze uitwerking bepaalt met welke opleidingsachtergrond mbo-docenten wél of géén aanvullend opleidingstraject moeten volgen.

Daarnaast is belangrijk dat vragen over bevoegdheid vaak afhankelijk zijn van de persoonlijke situatie van een docent. Daarom adviseren wij docenten om bij vragen hierover eerst contact op te nemen met de HR-afdeling van de eigen school. De werkgever (via HR) kan de vraag, indien nodig, vervolgens voorleggen aan de MBO Raad, afdeling WBB.

Status en vervolgstappen

De inhoud van het adviesrapport wordt na de zomer door OCW verwerkt in de lagere regelgeving die bij het wetsvoorstel hoort. Pas wanneer deze regelgeving definitief is vastgesteld, ontstaat volledige duidelijkheid over:

- de exacte eisen voor het aanvullend traject,
- welke opleidingen als aanverwant worden erkend,
- en hoe de lerarenopleidingen aanvullende modules toepassen in de praktijk.

Zodra hierover meer bekend is, informeert het Expertisepunt Burgerschap via de gebruikelijke communicatiekanalen.

11 Scholing Schurende Gesprekken

Vraag

Komt er nieuw aanbod voor scholing rond schurende gesprekken?

Antwoord

Vanaf 1 april 2026 staat het nieuwe scholingsaanbod op [schurendegesprekken.nl](https://www.schurendegesprekken.nl). Dit aanbod voldoet aan de kwaliteitscriteria van Schurende Gesprekken. Scholen kunnen vanaf deze datum een aanvraag voor financiële ondersteuning indienen. De scholing kan worden gevolgd in 2026 of 2027, maar moet uiterlijk zijn afgerond op 21 mei 2027.

12 Op de hoogte blijven

Nieuwsbrief, website en LinkedIn

Vraag

Hoe blijf ik op de hoogte van ontwikkelingen rondom burgerschap?

Antwoord

Het Expertisepunt Burgerschap deelt actuele informatie via:

- [de website](#)
- de digitale nieuwsbrief (meld je [hier](#) aan)
- [LinkedIn](#)